

Sz. L.:¹ A személy élő, tápláló háttere a *c s e n d*, mint ahogyan a szó reális háttere is.

Ez adja a személy megjelenésének ünnepi hátterét... színpad. – Ez mutatja azt az organikus hátteret, ami ha nincs meg, a megjelenésnek nincs meg a hatása... a színpadra lépés hatása. A komponáló hangszerelés az, ami a zenében a csendet teremti... a szünet végtelenül gazdag kvalitását.

A *csend* mintegy abszolút követelmény, az architektúrát meghatározó mozzanat. Hogy milyen a csendkövetelmény, ez a mozgató posztulátuma a legszélesebb értelemben vett tájépítészetnek. Milyen a csendkövetelmény ereje és realizálódó tagoltsága: ebből származik a kultúra, a közösség, vagy a társadalom szerkezete. Azt határozza meg, hogy mennyiben közösség és mennyiben társadalom? Személyek, típusok, elitek, rétegek közösségbeli, illetve hierarchiabeli helyét a csendkövetelmény képlete határozza meg.

Egyik ilyen megfoghatatlan mágikus pont a csendkövetelmény világa. Világos, racionális áttekinthetősége ellenére – mint nyelv és gondolkodás egysége és kutatása – mégis mágikus, megfoghatatlan kör és követelmény.

Ez a konkrét csend az univerzális, gömbsugárszerű mikroszkóp, vagy teleszkóp, amelyik a valóság erővonalait szerkezetében felfogja és ezért belső erejét a csend centruma határozza meg.

A megfelelő közösség-társadalom milyen csonthéjas védelmet tud adni ennek az organikus csendérzékenységnek? Nagyon finom, nagyon érzékeny műszereknek nagyon szilárd szerkezet szükséges.

K. Gy.: A polgárság életformájában a pozitív csendkövetelmény negatív formákban jelenik meg. Maximális belső lekötöttség, érzékenység... distancia... nyugdíj, világbéke, kikapcsolódás – nosztalgia.

Sz. L.: Kepes: Rezdülésmentességet kell elérni, hogy tükrözni tudjak. Vízfelület. Hogy tükröznek, hogy tudjak.

Szókratész: a tudás erény. – Belül minden emberi követelménynek meg kell felelnem.

Az etikai érzékenység teszi lehetővé a teoretikus kérdések finom felrajzolását... és az etikai érzékenység sokoldalúsága a teoretikus érzékenység sokoldalúságát.

A csend fizikai-fiziológiai értelemben organizmus. Fizikailag leírható; nem hangulat.

Struktúrája van.

A csend szemben áll a némasággal, abban is, hogy organikus. Szünet és csend.

K. A.: Csend: fehér papír, alap, tisztaság, nyugalom,... élő, dimenzionális háttér,... erő, tagolás, nyelv, táplálkozás...

K. Gy.: Taoizmus és böhmei centrummisztika. – Biblia... csend, béke.

A modern világbéke nosztalgia és a kizsákmányolás, erőszak negatív csendje. – *Csend mint a belső aktivitások és kvalitások egymással való közeledésének etikettje. – Csend mint distanciakövetelmény, mint az egymáshoz-szólás feltétele.*

Sz. L.: Nem tudunk franciául csendben lenni.

Megérteni, hallgatni, csend. – Intuíció. Nagyon ritka határeset, hogy valakinek irtózatosságot ordibálás között intuíciója legyen. *Csend és tudományos kutatás. Az ötletek zivaja, kérdések piaca.*

Közösségi-társadalmi hierarchia – uralkodó materializmusok; ezeket a csendviszony és csendviszony határozza meg.

Tipológia, karakterológia.

1 A szemináriumi beszélgetés résztvevői: Szabó Lajos (Sz. L.), Kunszt György (K. Gy.) és Kotányi Attila (K. A.). Kotányi Attila és Kunszt György ebben az időben építészhallgatók voltak. A beszélgetést ők ketten jegyezték le.

Egy csendhez írt ódát egy demokritoszi materializmusról sem lehet feltételezni.

Kepes: az anyagi energiák harsogása. Ha nem alakulnak át a csend csonthéjává, akkor túlharsogják az átható csendet.

Ha fáj a fogam, akkor dimenziókkal *árnyalatstupidabb* vagyok, mint hogyha nem fáj.

A szó születése a csendből.

B a z i l i d é s z (II. századi gnóosztikus) a csendben határozza meg Isten lényegét.

A csend mint végső dimenzionális háttér... a szó születése a csendből,... Logosz-teória... Atya-Fiú.

Ha a trinitárius természettudomány kutatás tárgyává választja a csend szerkezetét, akkor válik vizsgálhatóvá az emberi szó születése, genezise.

A Szó születése a csendből: Istentől... Isten szólt, Isten kijelentése...